

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

19^{ος} αιώνας – 4^ο ΜΕΡΟΣ

Εμμανουήλ Λαμπάκης

(1859 -1909)

Προσωπογραφία κόρης με άσπρο φόρεμα,
λάδι σε μουσαμά, 47 x 37 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Εμμανουήλ Λαμπάκης

Σκλαβοχώρι, το σπίτι του Γύζη, λάδι σε μουσαμά, 37,5 x 46,5 εκ., Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Δημήτριος Γεωργαντάς

(1851-1933)

Κονταντίνα (Χωρική), 1885,
λάδι σε μουσαμά, 61 x 48 εκ.,
Ιδιωτική συλλογή

Ιωάννης Οικονόμου

(1860 - 1931)

Ο τεχνοκρίτης, 1885
Λάδι σε μουσαμά, 43 x 33 εκ.

Διονύσιος Βέγιας

(Κεφαλλονιά, π. 1810-Κέρκυρα, 1884)

Δανάη, 1870,
λάδι σε μουσαμά,
75 x 64 εκ.,
Τήνος,
Πινακοθήκη Πανελληνίου
Ιερού Ιδρύματος
Ευαγγελιστρίας

Γεώργιος Άβλιχος

(1842 - 1909)

Κοπέλα στο παράθυρο, 1877,
λάδι σε μουσαμά, 63,5 x 50,2 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Γεώργιος Άβλιχος
Κυρία που κρατάει μπουκετάκι, 1886,
λάδι σε μουσαμά, 75 x 60 εκ.
Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Κοριτσάκι, 1888, λάδι σε μουσαμά, 61 x 51 εκ., Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Γεώργιος Άβλιχος

Παρακολούθησε μαθήματα ζωγραφικής σε σπουδαστήριο ελευθέρων τεχνών στη Νάπολη της Ιταλίας, ενώ πραγματοποίησε και σπουδές νομικής. Ταξίδεψε στη Γερμανία και συνέχισε τις καλλιτεχνικές του σπουδές. Μετά την επιστροφή στη γενέτειρά του την Κεφαλλονιά εργάστηκε ως βιβλιοθηκάριος στη Βιβλιοθήκη Αργοστολίου, ενώ παράλληλα παρέδιδε μαθήματα ζωγραφικής. Ήταν επίσης λογοτέχνης, ποιητής και μουσικός. Συνέγραψε στη δημοτική το έμμετρο θεατρικό δράμα *Η Καταστροφή των Ψαρών*, που παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στο Αργοστόλι λίγο μετά τη δημοσίευσή του το 1883, ενώ ασχολήθηκε και με τη μελοποίηση ποιημάτων. Το 1885 εξέθεσε στον Παρνασσό τρεις προσωπογραφίες και το 1888 έλαβε μέρος στην Πανελλήνια Καλλιτεχνική Έκθεση του Ζαπφείου. Τα τελευταία χρόνια της ζωής του υπήρξαν εξαιρετικά δύσκολα λόγω προβλημάτων υγείας και της δεινής οικονομικής του κατάστασης.

Εκπρόσωπος της επανησιακής τέχνης του 19ου αιώνα, ασχολήθηκε κατά κύριο λόγο με την προσωπογραφία αλλά και με την ηθογραφία και τη νεκρή φύση. Έχοντας ως αφετηρία την ιταλική ακαδημαϊκή παράδοση, καλλιέργησε στο έργο του μια ποιητική ατμόσφαιρα, που συχνά υπερβαίνει την οικεία καθημερινότητα. Στα πορτρέτα του απομακρύνθηκε από τον καθιερωμένο τύπο της προσωπογραφίας του πρώτου μισού του 19ου αιώνα, με την αυστηρότητα της στάσης, τους σκοτεινούς τόνους και την τυποποιημένη σύνθεση, επιλέγοντας, στα πιο χαρακτηριστικά του έργα, ευαίσθητα, αρμονικά χρώματα και δίδοντας έμφαση στο ρεαλισμό της απόδοσης.

Γεώργιος Άβλιχος

Το ατελιέ και η οικογένεια του ζωγράφου, π. 1875,
λάδι σε μουσαμά, 50 x 60 εκ., Συλλογή Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη

Χαράλαμπος Παχής

(1844, Κέρκυρα -1891, Κέρκυρα)

Κοπέλα, λάδι σε μουσαμά, 137 x 99 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Πήρε μαθήματα ζωγραφικής στην Ακαδημία του Αγίου Λουκά στη Ρώμη (1868-1869) και το 1870, μετά από ένα ταξίδι σε διάφορες χώρες της Ευρώπης, επέστρεψε στην Κέρκυρα. Στην πατρίδα του δίδαξε αρχικά στη Σχολή του Καποδίστρια, ενώ αργότερα ίδρυσε ιδιωτική Καλλιτεχνική Σχολή, στην οποία φοίτησαν πολλοί αξιόλογοι κερκυραίοι ζωγράφοι, όπως ο Άγγελος Γιαλλινάς, ο Γεώργιος Σαμαρτζής κ.ά.

Συμμετέχοντας στην καλλιτεχνική κίνηση της πρωτεύουσας, παρουσίασε έργα του σε διάφορες εκθέσεις, όπως τα Ολύμπια του 1875, όπου τιμήθηκε με το αργυρούν νομισματόσημον β' τάξε ως για το έργο του *Αρκάδι*. Έλαβε επίσης μέρος στην Παγκόσμια Έκθεση του Παρισιού το 1878 και στην Πανελλήνια Καλλιτεχνική Έκθεση του Ζαπτείου το 1888, ενώ η συμμετοχή του στην Α' Παγκόσμια Έκθεση στην Κρήτη το 1900 του χάρισε το χρυσό βραβείο.

Επηρεασμένος από τον ευρωπαϊκό φιλελληνισμό φιλοτέχνησε ιστορικές συνθέσεις εμπνευσμένες από την Ελληνική Επανάσταση. Ζωγράφισε επίσης προσωπογραφίες, ενώ είναι από τους πρώτους επτανήσιους ζωγράφους που απεικόνισαν ηθογραφικές σκηνές και τοπία, συνδυάζοντας στα έργα του τα διδάγματα της ιταλικής του μαθητείας με καθαρά λαϊκότροπα στοιχεία. Η καλλιτεχνική του δημιουργία περιλαμβάνει επίσης ορισμένα θρησκευτικά θέματα, καθώς και την αγιογράφιση της Ορθόδοξης Ελληνικής Εκκλησίας στο Δυρράχιο.

Χαράλαμπος Παχής

Ο Ρήγας Φεραίος

1871, λάδι σε μουσαμά, 102 x 78 εκ.,

Εθνική Πινακοθήκη-

Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Χαράλαμπος Παχής

Το Αρκάδι

λάδι σε μουσαμά, 82 x 110 εκ., Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Χαράλαμπος Παχής

Κέρκυρα, 1873, λάδι σε μουσαμά, 53 x 73 εκ. , Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Χαράλαμπος Παχής

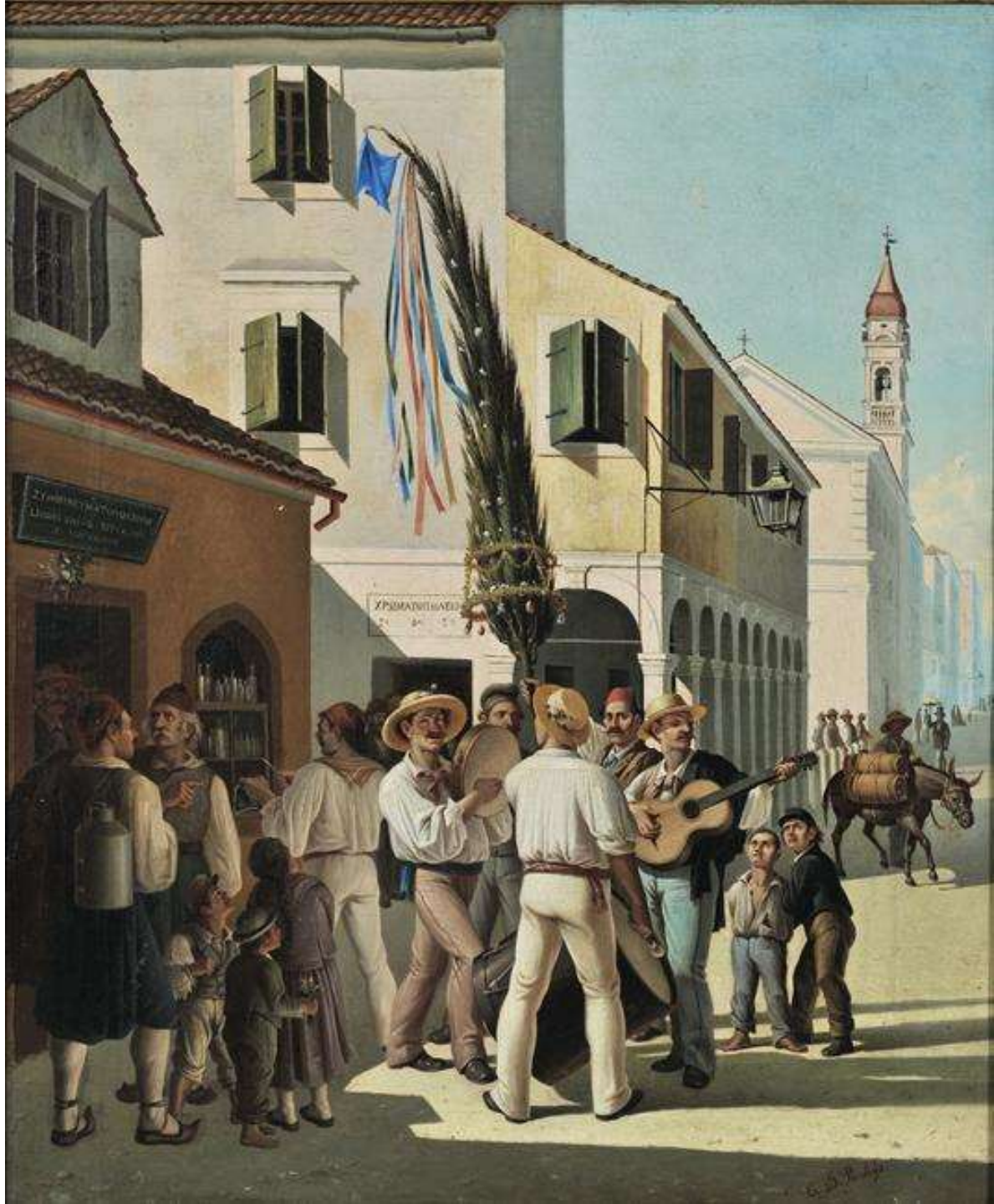
Πρωτομαγιά στην Κέρκυρα

π. 1875-1880, λάδι σε μουσαμά,

61 x 50 εκ.,

Εθνική Πινακοθήκη-

Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Ελένη Μπούκουρα-Αλταμούρα
(Σπέτσες, 1821-1900)

Γεώργιος Βαρούχας

(; Αργοστόλι-1896, Ρώμη)

Γυναίκα ιατρού Αρεταίου,
1876, λάδι σε μουσαμά, 75 x 63

εκ.,

Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Γεώργιος Βαρούχας
Ιταλίδα χωρική που κόβει σταφύλια

Γεώργιος Σαμαρτζής (1868 - 1925)

*Το Παλάτσο Ρεάλε στη Νάπολη μετά τη βροχή, 1889, λάδι σε μουσαμά, 37 x 60 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου*

Γεώργιος Σαμαρτζής

Τοπίο με τρένο, 1899, λάδι σε μουσαμά, 33 x 65 εκ.
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Γεώργιος Σαμαρτζής

Τοπίο της Κέρκυρας, 1919, λάδι σε μουσαμά, 31,4 x 54 εκ.
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Περικλής Πανταζής (1849, Αθήνα -1884, Βρυξέλλες)

Σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας (1864-1871) και μετά από σύντομη παραμονή στο Μόναχο, όπου είχε εγγραφεί στην Ακαδημία, και στο Παρίσι, εγκαταστάθηκε τελικά στις Βρυξέλλες το 1872. Εκεί συντάχθηκε με τα πρωτοποριακά κινήματα της εποχής. Πήρε μέρος σε πολλές εκθέσεις στο Βέλγιο, ενώ το 1878, στην Παγκόσμια Έκθεση του Παρισιού μετείχε στο ελληνικό τμήμα. Την ίδια χρονιά ο "Καλλιτεχνικός και Φιλολογικός Κύκλος των Βρυξελλών" οργάνωσε ατομική του έκθεση. Το 1880 ταξίδεψε στη Νότια Γαλλία και στην Ελλάδα, όπου πήρε μέρος στην έκθεση στην Οικία Μελά στην Αθήνα (1881).

Στις Βρυξέλλες επέστρεψε στις αρχές του 1881, ενώ λίγο αργότερα εμφάνισε τα πρώτα συμπτώματα φυματίωσης, της ασθένειας που τελικά του στέρησε τη ζωή. Στο Βέλγιο ήταν ιδρυτικό μέλος του "Κύκλου της Χρυσολίδας" (1875), στις εκθέσεις του οποίου μετείχε (1876-1878, 1881), του "Κύκλου υδατογράφων και χαρακτών" (1883) και του "Κύκλου των ΧΧ", στην πρώτη έκθεση του οποίου, στις αρχές του 1884, λίγες μέρες μετά το θάνατο του ζωγράφου, περιλαμβάνονταν έργα του. Αναδρομικές εκθέσεις του έργου του έχουν παρουσιαστεί στο δημαρχείο του Saint-Gilles των Βρυξελλών (1993), στη Namur (1994), στην Πινακοθήκη Ε. Αβέρωφ στο Μέτσοβο και στην Εθνική Πινακοθήκη (1996).

Η δημιουργία του περιλαμβάνει σκηνές της καθημερινής ζωής, νεκρές φύσεις, προσωπογραφίες και τοπία. Προσλαμβάνοντας και αξιοποιώντας τα νεωτεριστικά μηνύματα, αναδείχτηκε με το πολύμορφο έργο του, στο οποίο αντανακλώνται και συμπυκνώνονται οι καλλιτεχνικές αναζητήσεις της εποχής, σε πρωταγωνιστική μορφή του μοντερνισμού στο τέλος του 19ου αιώνα.

Περικλής Πανταζής *Τοπίο με παραπόταμο του Σηκουάνα, κοντά στο Παρίσι, [1872],*
λάδι σε μουσαμά, 35 x 46 εκ., Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Περικλής Πανταζής

Ανθοπώλις με καλάθι,

[1874]

λάδι σε μουσαμά,

45 x 56 εκ.,

Εθνική Πινακοθήκη-

Μουσείο

Αλεξάνδρου

Σούτσου

Περικλής Πανταζής

*Κορίτσι με μαντήλα, λάδι σε μουσαμά,
47 x 37 εκ., Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου*

Περικλής Πανταζής *Νεκρή φύση και γυναίκα (Οι προετοιμασίες της γιορτής),*
λάδι σε μουσαμά, 103 εκ. x 190 εκ., Μέτσοβο, Πινακοθήκη Ε. Αβέρωφ

Περικλής Πανταζής

Νεκρή φύση με λουλούδια, π. 1875-1877,
λάδι σε μουσαμά, 99 x 75 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Περικλής Πανταζής

Λαγός, π. 1875-1877, λάδι σε μουσαμά, 61 x 95 εκ., Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Περικλής Πανταζής

Ολλανδέζα, π. 1877-1880

λάδι σε μουσαμά, 55 x 45 εκ.,

Εθνική Πινακοθήκη-

Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Περικλής Πανταζής

Χιονισμένο τοπίο,

λάδι σε μουσαμά, 68 εκ. x 46 εκ.,
Μέτσοβο, Πινακοθήκη Ε. Αβέρωφ

Περικλής Πανταζής

Μάγκας που τρώει καρπούζι,
λάδι σε μουσαμά, 152 εκ. x 93 εκ.,
Μέτσοβο, Πινακοθήκη Ε. Αβέρωφ

Περικλής Πανταζής Άρειος Πάγος, 1880, λάδι σε μουσαμά, 58 x 80 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Περικλής Πανταζής

Νεκρή φύση με κυδώνια, π. 1880, λάδι σε μουσαμά, 28 x 42 εκ., Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Περικλής Πανταζής

Κυρία στον καθρέφτη με βεντάλια

π. 1880-1882,

λάδι σε μουσαμά, 80 x 60 εκ. ,

Εθνική Πινακοθήκη-

Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Περικλής Πανταζής

Στην παραλία, λάδι σε ξύλο, 39 x 57 εκ., Μουσείο Μπενάκη

Ιάκωβος Ρίζος (1849, Αθήνα -1926, Παρίσι)

Σπούδασε ζωγραφική στο Παρίσι κοντά στον Alexandre Cabanel, καθηγητή της Σχολής Καλών Τεχνών και ζωγράφο του Ναπολέοντα Γ'. Μετά το τέλος των σπουδών του έμεινε και εργάστηκε στη γαλλική πρωτεύουσα, αναπτύσσοντας έντονη καλλιτεχνική δραστηριότητα. Έλαβε μέρος σε πολλά παρισινά σαλόνια, καθώς και στις Παγκόσμιες Εκθέσεις του 1878 και του 1900. Στη δεύτερη, μεταξύ των άλλων, παρουσίασε και την "Αθηναϊκή βραδιά", για την οποία τιμήθηκε με αργυρό μετάλλιο. Για το ίδιο έργο τιμήθηκε με έπαινο στην Καλλιτεχνική Έκθεση των Αθηνών το 1899. Συμμετείχε επίσης στις Πανελλήνιες εκθέσεις του 1888 και 1889 στο Ζάππειο και στις εκθέσεις του "Παρνασσού" το 1901 και το 1902. Ο Ιάκωβος Ρίζος, αν και υπήρξε φίλος του Renoir και θαυμαστής του Degas και ζούσε στο Παρίσι την εποχή που εκδηλώθηκε το ιμπρεσιονιστικό κίνημα, προτίμησε να ακολουθήσει τα διδάγματα του δασκάλου του και τη γαλλική ακαδημαϊκή παράδοση.

Στο έργο του κυρίαρχο ρόλο παίζουν οι κομψές γυναικείες μορφές, που εικονίζονται σε αριστοκρατικά εσωτερικά και σε ευγενικές απασχολήσεις, στο πλαίσιο της αντίληψης της Μπελ Επόκ. Σε πιο περιορισμένη κλίμακα ασχολήθηκε με το τοπίο, υιοθετώντας τις ιμπρεσιονιστικές-υπαιθριστικές αντιλήψεις.

*Κυρία στον καθρέφτη, λάδι σε ξύλο, 31 x 23 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου*

Ιάκωβος Ρίζος

Κυρία στον κήπο με το σκύλο της
π. 1885-1890, λάδι σε μουσαμά, 39 x 30
εκ.

Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Ιάκωβος Ρίζος *Κυρία ξαπλωμένη στον καναπέ*, π. 1885-1890, λάδι σε μουσαμά, 43 x 60 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Ιάκωβος Ρίζος *Στην τσάρατσα*, 1897, λάδι σε μουσαμά, 111 x 167 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Ιάκωβος Ρίζος

Προσωπογραφία κοριτσιού,
λάδι σε μουσαμά , 137 x 93 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Ιάκωβος Ρίζος

Τοπίο της Πικαρδίας, λάδι σε μουσαμά, 38 x 55 εκ., Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Θεόδωρος Ράλλης (1852 Κωνσταντινούπολη - 1909 Λωζάννη)

Από μεγάλη οικογένεια της Χίου, εργάστηκε για σύντομο διάστημα στον εμπορικό οίκο Ράλλη-Μαυρογιάννη στο Λονδίνο, εγκατέλειψε όμως την επιχειρηματική καριέρα και εγκαταστάθηκε μόνιμα στο Παρίσι. Εκεί σπούδασε ζωγραφική κοντά στον ακαδημαϊκό δάσκαλο και οριενταλιστή καλλιτέχνη Jean-Leon Gerome, έως το 1880 περίπου. Το 1873 έλαβε μέρος στο Σαλόν των Απορριφθέντων. Από το 1875 και έως το τέλος της ζωής του συμμετείχε ανελλιπώς στα επίσημα γαλλικά Σαλόν, στις Παγκόσμιες Εκθέσεις στο Παρίσι (1878, 1889 - αργυρό μετάλλιο, 1900 - εκτός συναγωνισμού, μέλος της κριτικής επιτροπής του ελληνικού τμήματος) αλλά και σε πολλές άλλες εκθέσεις εντός και εκτός Γαλλίας. Στην Ελλάδα τιμήθηκε με αργυρό μετάλλιο στα Ολύμπια του 1888 και στη Διεθνή Έκθεση των Αθηνών το 1903. Το 1885, χρονιά που έλαβε εύφημο μνεία στο Σαλόν και το Σταυρό του Σωτήρος στην Ελλάδα, απέκτησε τη γαλλική υπηκοότητα. Επισκέφτηκε επανειλημμένως την Ελλάδα καθώς και πολλές χώρες της Ανατολής, αντλώντας θέματα για τους πίνακές του. Διατηρούσε εργαστήριο και στο Κάιρο, όπου περνούσε τους χειμερινούς μήνες από το τέλος της δεκαετίας του 1880 έως το 1904, αναπτύσσοντας αξιόλογη καλλιτεχνική δραστηριότητα, στην οποία περιλαμβάνεται και η οργάνωση ετήσιων καλλιτεχνικών εκθέσεων. Το 1900 τιμήθηκε με το παράσημο του Ιππότη της Λεγεώνας της Τιμής. Το 1910 η Εθνική Πινακοθήκη αποδέχτηκε το Κληροδότημα Ράλλη, ένα χρόνο αργότερα απονεμήθηκε για πρώτη φορά το Βραβείο Θεόδωρου Ράλλη στο Παρίσι, ενώ το 1912 διεξήχθη στην Ελλάδα ο πρώτος Ράλλειος Διαγωνισμός.

Τα έργα του, κυρίως ελληνικές ηθογραφικές σκηνές και ανατολίτικα θέματα, εγγράφονται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού οριενταλισμού του δεύτερου μισού του 19ου αιώνα και αποδίδονται σύμφωνα με τα πρότυπα του Ακαδημαϊκού Ρεαλισμού, ενώ δεν λείπουν και ορισμένες απόπειρες συντονισμένες με τις αντιλήψεις νεωτεριστικών τάσεων.

Θεόδωρος Ράλλης

Άραβας στρατιώτης ερωτοτροπεί,
1878, λάδι σε μουσαμά, 45 x 33 εκ.,

Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Θεόδωρος Ράλλης

Τυφλός οδηγεί τυφλό, 1881,
λάδι σε μουσαμά, 57 x 39 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Θεόδωρος Ράλλης

*Η νυχτερία του πασά της Ταγγέρης, 1884, λάδι σε μουσαμά, 116 x 191 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου*

Θεόδωρος Ράλλης
Ανατολίτικο λουτρό,
π. 1880-1890,
λάδι σε μουσαμά,
56 x 46,5 εκ.,
Πινακοθήκη Ε. Αβέρωφ,
Μέτσοβο

Θεόδωρος Ράλλης

Οι κακές ειδήσεις, 1897, λάδι σε μουσαμά, 39 x 61 εκ.,
Πινακοθήκη Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', Λευκωσία, Κύπρος

Θεόδωρος Ράλλης

Ικεσία, π. 1905-1909, λάδι σε μουσαμά, 35 x 27 εκ.

Το λιβάνι, π. 1907, λάδι σε μουσαμά, 55 x 33 εκ.

Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Θεόδωρος Ράλλης

Ο Εσπερινός,

λάδι σε ξύλο, 35 x 27 εκ.,

Εθνική Πινακοθήκη-

Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Θεόδωρος Ράλλης

Η λεία, πριν το 1906,
λάδι σε μουσαμά, 133 x 100 εκ.

Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Θεόδωρος Ράλλης

Ο φυλακισμένος, π. 1909,
λάδι σε μουσαμά,
61 x 38 εκ.

Γυναίκα στη βρύση, π. 1908-1909,
λάδι σε μουσαμά, 61 x 38 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Θεόδωρος Ράλλης

Ο πρώτος μπάτσος,
π. 1908 – 1909, λάδι σε μουσαμά, 46 x 27 εκ.,
Εθνική Πинаκοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου
Σούτσου

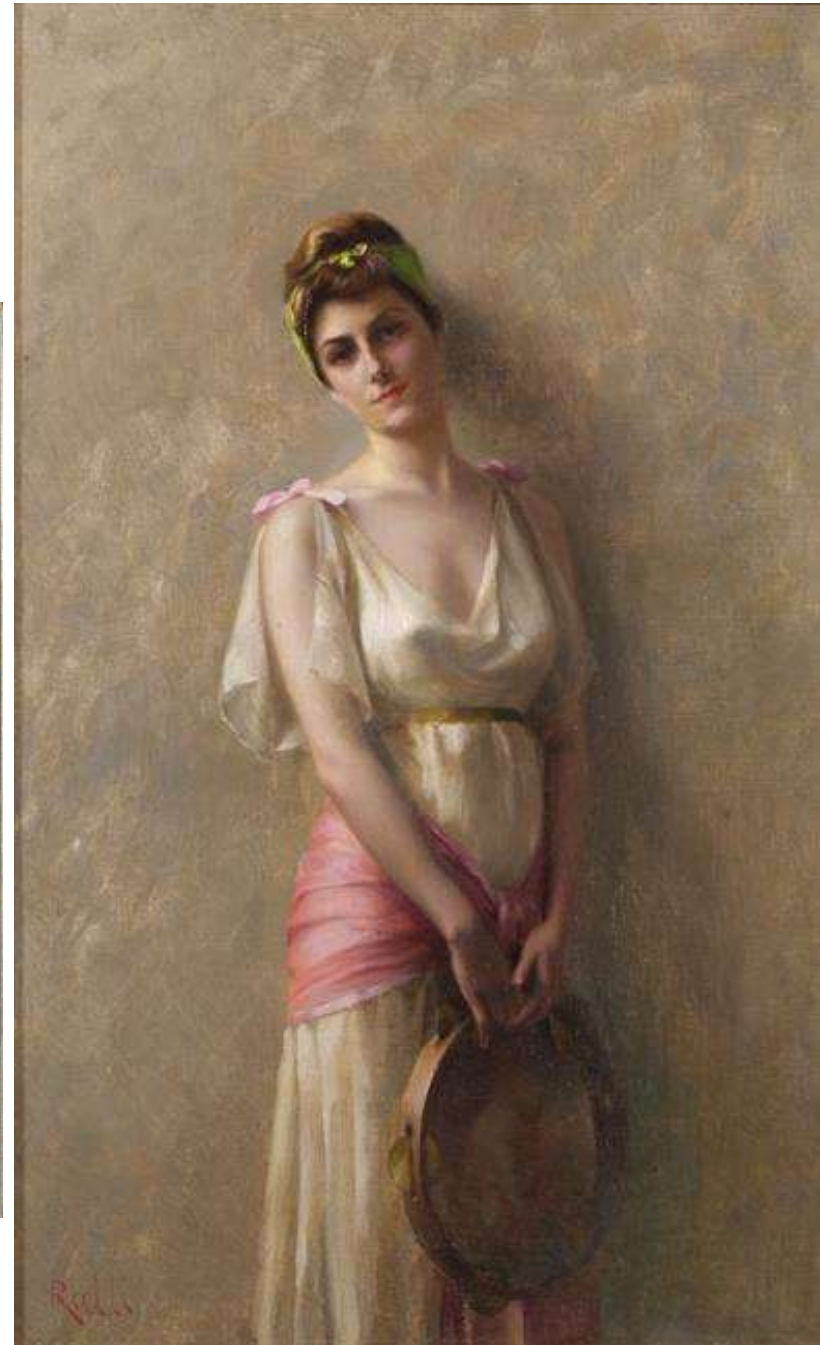
Θεόδωρος Ράλλης

Εσωτερικό εκκλησίας, λάδι σε μουσαμά, 35 x 22 εκ

Προσωπογραφία γυναίκας, λάδι σε μουσαμά, 46 x 27 εκ.

Γυναίκα με το ντέφι, πριν το 1905, λάδι σε μουσαμά, 35 x 22 εκ.

Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Θεόδωρος Ράλλης

Κυρία στην εξοχή, 1893, λάδι σε ξύλο, 16 x 21,5 εκ., Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Συμεών Σαββίδης (1859, Τοκάτ Μικράς Ασίας -1927, Αθήνα)

Έκανε τις εγκύκλιες σπουδές του στην Εμπορική Σχολή της Χάλκης και το 1878 ήρθε στην Αθήνα, όπου, για δύο χρόνια, παρακολούθησε μαθήματα στην Αρχιτεκτονική Σχολή του Πολυτεχνείου. Το 1880, με οικονομική υποστήριξη του ομογενούς Στέφανου Ζαφειρόπουλου, πήγε στο Μόναχο και γράφτηκε στην Ακαδημία. Για επτά χρόνια παρακολούθησε μαθήματα ζωγραφικής με καθηγητές τους Julius Benczur, Ludwig von Lofftz, Wilhelm von Diez και Νικόλαο Γύζη, με τον οποίο μάλιστα τον συνέδεσε στενή φιλία.

Στη βαυαρική πρωτεύουσα παρέμεινε ως το 1925, πραγματοποιώντας παράλληλα ταξίδια στην Κωνσταντινούπολη, το Τοκάτ, τη Σαμψούντα και την Αθήνα. Στο διάστημα αυτό διατηρούσε δικό του εργαστήριο και ανέπτυξε πλούσια καλλιτεχνική δραστηριότητα, συμμετέχοντας σε εκθέσεις του Glaspalast, καθώς και σε διεθνείς εκθέσεις στο Μόναχο (1901), το Βερολίνο, τη Λειψία, το Αμβούργο, τη Βιέννη, το Παρίσι (1900) και το Λονδίνο (1895), όπου τιμήθηκε με αργυρό μετάλλιο. Έλαβε επίσης μέρος στην Καλλιτεχνική Έκθεση των Αθηνών το 1899 και σε εκθέσεις του Παρνασσού και του Ζαππείου, ενώ το 1931, τέσσερα χρόνια μετά το θάνατό του, το Λύκειο των Ελληνίδων οργάνωσε μεγάλη αναδρομική έκθεση του έργου του.

Φύση ανήσυχη και με ποικίλα ενδιαφέροντα, ασχολήθηκε με τη μελέτη αρχαίων μνημείων, με προβλήματα φιλοσοφικού και ηθικού περιεχομένου, καθώς και με τη γεωλογία, τη φυσιολογία, την ιατρική και τη μετεωρολογία, αναπτύσσοντας μάλιστα μια θεωρία για την πρόγνωση του καιρού σύμφωνα με τα χρώματα της ανατολής και της δύσης. Τις σκέψεις του αυτές τις παραθέτει σε ένα ανέκδοτο χειρόγραφο γραμμένο στα γερμανικά με τίτλο "Έργα και Πάρεργα". Αυτό όμως που τον απασχόλησε περισσότερο σε όλη τη διάρκεια της ζωής του ήταν η μελέτη του χρώματος και η διατύπωση μιας θεωρίας σχετικά με τα θερμά, τα ψυχρά και τα συμπληρωματικά χρώματα, η οποία έγινε προφορικά γνωστή και εκτιμήθηκε ιδιαίτερα από τους συγχρόνους του.

Οι σκηνές της καθημερινής ζωής και τα τοπία, που κυριαρχούν στην καλλιτεχνική του δημιουργία, είναι τα θέματα που τον βοηθούν να εφαρμόσει τις θεωρίες του σχετικά με το χρώμα και το φως. Ενδιαφέρθηκε επίσης για τη νεκρή φύση και την προσωπογραφία, ενώ οι σκηνές από την Ανατολή, τις οποίες εμπνεύστηκε στη διάρκεια των ταξιδιών του στην Κωνσταντινούπολη και τη Μικρά Ασία, ακολουθούν το ύφος των οριενταλιστών.

Συμεών Σαββίδης

Γυμνή χορεύτρια με ντέφι,
λάδι σε μουσαμά, 31 x 23 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Συμεών Σαββίδης

*Το ανάμμα του τσιμπουκιού, 1899,
λάδι σε μουσαμά, 83 x 56 εκ.
Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου*

Συμεών Σαββίδης

*Οδαλίσκη με καθρέφτη, 1899,
λάδι σε ξύλο, 21 x 15 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου*

Συμεών Σαββίδης

Τουρκοπούλα με ναργιλέ, 1899, λάδι σε ξύλο, 15 x 24 εκ., Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Συμεών Σαββίδης

Τουρκικό χαμάμ, 1889,
λάδι σε μουσαμά, 50 x 34 εκ.
Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Συμεών Σαββίδης

Εκδρομή στον Βόσπορο, π. 1903-1908, λάδι σε μουσαμά, 34 x 53 εκ., Εθνική
Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Συμεών Σαββίδης *Βάρκες στα νερά του Βοσπόρου, 1907,*
λάδι σε μουσαμά επικολλημένο σε χαρτόνι, 35 x 50 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Συμεών Σαββίδης *Βαρκάδα σε ποτάμι,*
λάδι σε μουσαμά επικολλημένο σε χαρτόνι, 25,4 x 30,5 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Συμεών Σαββίδης

Γύρω-γύρω όλοι, 1908, λάδι σε ξύλο, 18 x 24 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Συμεών Σαββίδης

Σπουδή για το χρώμα, 1910, λάδι
σε μουσαμά, 60,9 x 50,9 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Συμεών Σαββίδης

Στον Κινέζικο Πύργο του Μονάχου, 1915,
λάδι σε ξύλο, 33 x 24 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Συμεών Σαββίδης
"Καπρίτσιο", μετά το 1915, λάδι σε
μουσαμά, 50,5 x 40,5 εκ.
Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Άγγελος Γιαλλινάς

(1857, Κέρκυρα -1939, Κέρκυρα)

Σπούδασε αρχικά στην Κέρκυρα κοντά στον Χαράλαμπο Παχή (1872-1875) και ολοκλήρωσε τις σπουδές του στη Ρώμη, τη Νάπολη και τη Βενετία (1875-1877/78). Επιστρέφοντας στην Ελλάδα, εγκαταστάθηκε στην Κέρκυρα, πραγματοποίησε όμως πολλά ταξίδια στην Κωνσταντινούπολη, τη Μικρά Ασία, την Αίγυπτο, την Ιταλία, τη Γαλλία, την Ισπανία και την Ελβετία απεικονίζοντας τα τοπία τους.

Το 1875 ξεκίνησε την εκθεσιακή του δραστηριότητα συμμετέχοντας στα Ολύμπια, ενώ το 1886 παρουσίασε την πρώτη του ατομική στην Αθηναϊκή Λέσχη. Εκεί γνώρισε τον άγγλο πρεσβευτή Ford, ο οποίος του ανέθεσε να φιλοτεχνήσει επτά λευκώματα με τοπία από την Κωνσταντινούπολη, τη Ρόδο, τη Βενετία και την Ισπανία, οργάνωσε εκθέσεις του στην Αθήνα και το εξωτερικό και τον εισήγαγε σε ευρωπαϊκούς αυλικούς κύκλους. Η εκθεσιακή του δραστηριότητα συνεχίστηκε σε όλη τη διάρκεια της καλλιτεχνικής του πορείας με διοργανώσεις ατομικών και συμμετοχές σε ομαδικές στην Ελλάδα και το εξωτερικό, μεταξύ των οποίων στον "Παρνασσό" και το Ζάππειο, στην Καλλιτεχνική Έκθεση των Αθηνών το 1899, στην Παγκόσμια Έκθεση του Παρισιού το 1900 κ.ά. Το 1918 παρουσίασε μεγάλη ατομική στην αίθουσα GEO, ενώ το 1974 η Εθνική Πινακοθήκη οργάνωσε αναδρομική έκθεση του έργου του. Το 1902 ίδρυσε την Καλλιτεχνική Σχολή της Κέρκυρας, στην οποία δίδασκε και ο ίδιος, και το 1907/8 διακόσμησε με τοιχογραφίες την οικία Βραΐλα στην Κέρκυρα, εξοχική κατοικία της αυτοκράτειρας της Αυστρίας Ελισάβετ.

Μετά από πολλές αναζητήσεις εκφραστικών τρόπων ήδη από την εποχή των σπουδών του, ο Γιαλλινάς στράφηκε στην υδατογραφία, την οποία καλλιέργησε σχεδόν αποκλειστικά και εξελίχθηκε σε έναν από τους κορυφαίους Έλληνες υδατογράφους, δημιουργώντας σχολή στον τομέα του. Ζωγραφίζοντας κατά κύριο λόγο τοπία (θαλασσογραφίες, μνημεία της αρχαίας Ελλάδας, του Βυζαντίου και της Ανατολής, συνοικίες κ.ά.), αλλά και ορισμένα ηθογραφικά θέματα, δημιούργησε εικόνες ποιητικές που απηχούν μια κλασικιστική-ρομαντική αντίληψη και χαρακτηρίζονται από την ισορροπία της σύνθεσης, την ιδιαίτερη επιμέλεια στην απόδοση των λεπτομερειών και την ευαισθησία στην απόδοση των χρωματικών διαβαθμίσεων.

Άγγελος Γιαλλινάς

*Το φρούριο της Κέρκυρας, 1898, υδατογραφία, 43 x 59,5 εκ., Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο
Αλεξάνδρου Σούτσου*

Άγγελος Γιαλλινάς

Το Θησείο και η Ακρόπολη, υδατογραφία σε χαρτί, 50 x 80 εκ., Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Άγγελος Γιαλλινάς

Ανθισμένη σκάλα και κυπαρίσσια

υδατογραφία, 57 x 28,5 εκ.,

Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Βικέντιος Μποκατσιάμπης

(1856, Ποταμός Κέρκυρας – 1933, Αθήνα)

Η οικογένειά του καταγόταν από τη Γαλλία (De Voschasiampre) και επί Βουρβώνων κατείχε οικόσημο βαρωνείας. Ο ίδιος σπούδασε αρχικά στην Καλλιτεχνική Ακαδημία της Μασσαλίας, ενώ αργότερα πήγε στη Φλωρεντία και στη συνέχεια στη Ρώμη, όπου ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην Ακαδημία του Αγίου Λουκά. Το 1895 επέστρεψε στην Κέρκυρα, όπου παρέμεινε τέσσερα χρόνια και ίδρυσε καλλιτεχνική σχολή. Το 1899 εγκαταστάθηκε στην Αθήνα και ένα χρόνο αργότερα διαδέχτηκε τον Βικέντιο Λάντσα στην έδρα της Κοσμηματογραφίας του Σχολείου των Τεχνών. Στη θέση αυτή παρέμεινε ως το 1928, ενώ παράλληλα δίδαξε στην Καλλιτεχνική Σχολή των Φιλοτέχνων. Κατά τη διάρκεια της παραμονής του στη Ρώμη έλαβε μέρος σε πολλές καλλιτεχνικές διοργανώσεις, ενώ στην Ελλάδα οργάνωνε κάθε χρόνο ατομική έκθεση στο εργαστήριό του. Έλαβε επίσης μέρος στην Παγκόσμια Έκθεση του Παρισιού το 1900, στις Διεθνείς των Αθηνών το 1903 και της Ρώμης το 1911, στην Ελληνογαλλική του Ζαπείου το 1918, καθώς και στις εκθέσεις του Παρνασσού και του Ζαπείου από το 1902 ως το 1926.

Ο Μποκατσιάμπης συγκαταλέγεται ανάμεσα στους σημαντικότερους Έλληνες υδατογράφους και, μαζί με τον Άγγελο Γιαλλινά, δημιούργησε μια παράδοση του είδους στα Επτάνησα. Σε πιο περιορισμένη κλίμακα χρησιμοποίησε επίσης το λάδι και το παστέλ, ασχολήθηκε δε αποκλειστικά σχεδόν με το τοπίο, ιδιαίτερα της Κέρκυρας και της Αθήνας, το οποίο απέδωσε με ποιητική διάθεση, προσδίδοντάς του ειδυλλιακό χαρακτήρα.

Βικέντιος Μποκατσιάμπης

Η λίμνη Λεμάν, π. 1895, λάδι σε ξύλο, 19 x 40 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Βικέντιος Μποκατσιάμπης

Μον Repos στην Κέρκυρα, λάδι σε μουσαμά, 57 x 107 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Βικέντιος Μποκασιάμπης

Castello di St Angelo, υδατογραφία σε χαρτόνι, 43 x 71 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Βικέντιος Μποκασιάμης

Κέρκυρα, λάδι σε μουσαμά, 28 x 53 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Βικέντιος Μποκατσιάμης

Κερκυραία κοπέλα,
υδατογραφία σε χαρτόνι, 55 x 44 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Οδυσσέας Φωκάς

(1857 Ρουμανία - 1946 Αθήνα)

Το 1876 πήγε στη Γαλλία, όπου σπούδασε αρχικά νομικά στην Aix και στη συνέχεια ζωγραφική σε ελεύθερες ακαδημίες, κοντά στους Carl Cartier, Raphael Collin και Frani. Το 1885 επέστρεψε στην Ελλάδα και ξεκίνησε τη συνεργασία του με το περιοδικό "Το Άστυ" και την εφημερίδα "Ακρόπολις", εικονογραφώντας διάφορα γεγονότα της εποχής. Η εκθεσιακή του δραστηριότητα περιλαμβάνει συμμετοχές στα Ολύμπια του 1888 (χάλκινο μετάλλιο) και στην Παγκόσμια Έκθεση του Παρισιού το 1900, στην οποία επίσης τιμήθηκε με χάλκινο μετάλλιο, και σε όλες σχεδόν τις καλλιτεχνικές εκθέσεις από το 1900 ως το 1940, όπως αυτές του "Συνδέσμου Ελλήνων Καλλιτεχνών", του οποίου υπήρξε μέλος και πρόεδρος για πολλά χρόνια, και του Παρνασσού. Εξέθεσε επίσης στη Σμύρνη (1902), την Αλεξάνδρεια (1905 και 1909) και τη Ρουμανία, όπου παρέμεινε από το 1907 ως το 1910 για οικογενειακούς λόγους. Αν και δεν υπήρξε μέλος της πρωτοποριακής "Ομάδας Τέχνη", επικροτούσε τις νεωτεριστικές ιδέες και παρουσίασε τρεις φορές έργα στις εκθέσεις της (1917 και 1919). Για πολλά χρόνια υπήρξε επίσης μέλος της Εταιρείας Φιλοτέχνων, καθώς και πολλών καλλιτεχνικών επιτροπών. Από το 1915 και ως το θάνατό του εργάστηκε ως επιμελητής και συντηρητής στην Εθνική Πινακοθήκη, στην οποία άφησε με διαθήκη όλη την περιουσία του και τη συλλογή αντικειμένων και έργων τέχνης.

Ο Φωκάς υπήρξε από τους εισηγητές του υπαιθριστικού κινήματος και των ιμπρεσιονιστικών τάσεων στην Ελλάδα και, στην εποχή του, συχνά θεωρήθηκε τολμηρός και πρωτοπόρος. Με εξαίρεση ορισμένες προσωπογραφίες και νεκρές φύσεις, επίκεντρο της ζωγραφικής του αποτέλεσε το τοπίο, ιδιαίτερα της Αττικής και της Ρουμανίας, το οποίο απέδωσε με ιδιαίτερη ευαισθησία στο χρώμα και το φως.

Οδυσσέας Φωκός

Βάρκες στη Βρετάνη, λάδι σε μουσαμά, 36 x 54 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Οδυσσέας Φωκός

Από τον Αρδηττό, λάδι σε μουσαμά, 40 x 56 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Οδυσσέας Φωκός

Τοπίο Αττικής, 1899, λάδι σε μουσαμά, 41 x 63 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

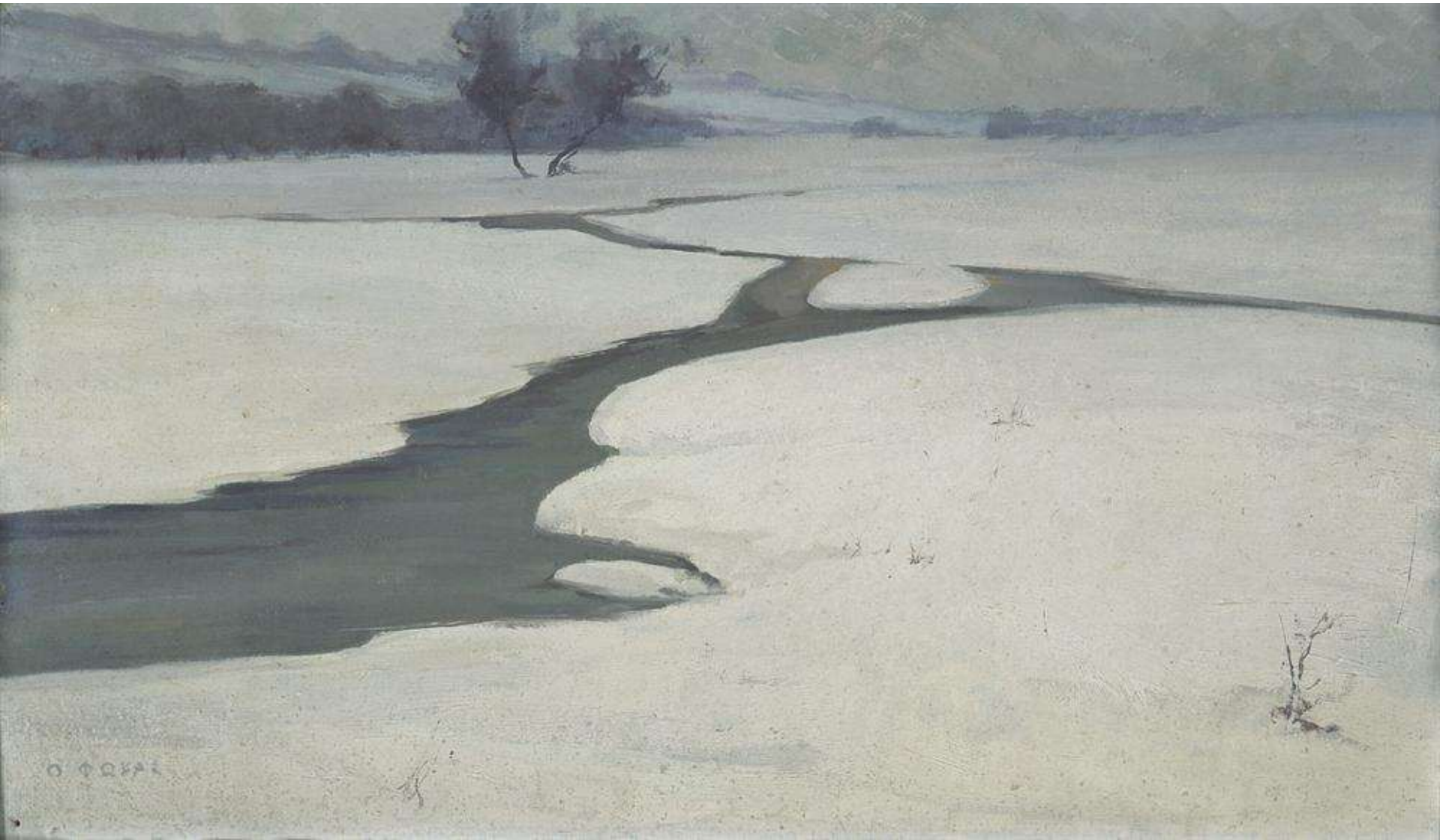

Οδυσσέας Φωκάς
Υμηττός,
π. 1900,
λάδι σε μουσαμά,
133 x 112 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Οδυσσέας Φωκάς

Το παγωμένο ρυάκι, π.1907-1910, λάδι σε χαρτόνι, 54 x 91 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Οδυσσέας Φωκός

Τοπίο, λάδι και παστέλ σε μουσαμά, 56 x 75 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Γεώργιος Χατζόπουλος

(1859 Πάτμος -1935 Αθήνα)

Σπούδασε ζωγραφική στο Μόναχο, όπου μαθήτευσε κοντά στο Νικόλαο Γύζη από το 1883 έως το 1887, χρονιά της επιστροφής του στην Ελλάδα. Το 1891 διορίστηκε καθηγητής στη Σχολή Ευελπίδων και το 1910 συντηρητής στην Εθνική Πινακοθήκη. Έλαβε μέρος σε ομαδικές εκθέσεις στην Αθήνα ("Παρνασσός" 1901-1905, Ελληνική Καλλιτεχνική Εταιρεία 1907) και την Αλεξάνδρεια (1905).

Συγκαταλέγεται στους πρωτοπόρους Έλληνες τοπιογράφους του τέλους του 19ου και των πρώτων δεκαετιών του 20ού αιώνα. Στο έργο του αξιοποίησε τα νεωτεριστικά μηνύματα του γερμανικού υπαιθρισμού.

*Τοπίο Αττικής, λάδι σε μουσαμά, 34 x 47 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου*

Γεώργιος Χατζόπουλος

Το λιοπύρι, λάδι σε μουσαμά, 70 x 100 εκ., Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Γεώργιος Χατζόπουλος

*Ο γεροπλάτανος σε όχθη ποταμού, λάδι σε μουσαμά, 70 x 100 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου*

Γεώργιος Χατζόπουλος

Θαλασσογραφία, λάδι σε μουσαμά, 45 x 65 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Γεώργιος Ροϊλός (1867-1928) *Η μάχη των Φαρσάλων, 1897-1903*, λάδι σε μουσαμά, 38 x 55 εκ.
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Παύλος Μαθιόπουλος (Αθήνα, 1876-1956)

*Μετά τη βροχή στην οδό Βασιλίσσης Σοφίας, π. 1900, λάδι σε μουσαμά, 50 x 85 εκ.
Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου*

Παύλος Μαθιόπουλος

Οδός πανεπιστημίου, αρχές 20ού αι., παστέλ σε χαρτί, 30 x 43 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη- Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Παύλος Μαθιόπουλος

Προσωπογραφία κυρίας με σκυλάκι,
1899, παστέλ σε χαρτί,
200 x 100 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη-
Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου

Φρίξος Αριστεύς (1879-1951)

Ωδή στον Ήλιο, π. 1895-1900,
παστέλ σε χαρτόνι,
65 x 51 εκ.,
Αθήνα,
Συλλογή Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη

